

Sygnatura akt XVIII C 1241/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 28 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XVIII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Magdalena Ławrynowicz

Protokolant: st.sekr. sąd. Karolina Jeżewska

po rozpoznaniu w dniu 14 listopada 2017 r. w Poznaniu na rozprawie

sprawy z powództwa

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.

przeciwko

Skarbowi Państwa – Prezesowi Sądu Okręgowego w Poznaniu

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powódki na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej 10.800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

/-/ SSO Magdalena Ławrynowicz

Sygnatura akt XVIII C 1241/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 17 sierpnia 2017 r. powódka (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. wniosła o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz 476.649,60 zł z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Powódka na wstępie wyjaśniła, że jest następcą prawnym (...) SA, na rzecz której była ustanowiona hipoteka na nieruchomości, której dotyczy pozew. Sąd Rejonowy w Obornikach w sprawie I Co 1070/15 w postanowieniu z dnia 12 września 2016 r. stwierdził wygaśnięcie skutków przybicia nieruchomości, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...), udzielonego na rzecz (...) Spółka z o.o. Sp. j. postanowieniem z dnia 7 marca 2016 r. oraz stwierdził utratę rękojmi wpłaconej w związku z licytacją w/w nieruchomości. Sąd Okręgowy w Poznaniu postanowieniem z dnia 10 stycznia 2017 r. wydanym w sprawie II Cz 1658/16 sprostował w/w postanowienie oraz oddalił zażalenie (...) sp. z o.o. s. j. Zdaniem powódki Skarb Państwa poprzez niezgodne z prawem działanie tj. wydanie powyższego postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 10 stycznia 2017 r. sygn. II Cz 1658/16 wyrządził powódce szkodę, której wysokość wyznacza orzeczona jako przepadek rękojmia w kwocie 476.649,60 zł.

Powódka za niezgodne z prawem uznała nieuwzględnienie przez Sąd Okręgowy w Poznaniu zarzutu skarżącej, że wezwanie do zapłaty pozostałej części ceny nabycia nieruchomości, wysłane bezpośrednio na adres nabywcy, a nie ustanowionego pełnomocnika oraz brak pouczenia o skutkach nie dokonania zapłaty należności (stwierdzenie

utruty rękojmi) było nieprawidłowe. Niezgodne z prawem było, zdaniem powódki, działanie Sądu II instancji, który uznał, że wniosek powódki z dnia 9 marca 2016 r. o zaliczenie wierzytelności hipotecznej na poczet ceny nabycia nieruchomości w drodze licytacji, nie odniósł skutku. Zdaniem powódki z uwagi na brak prawidłowego doręczenia wezwania pełnomocnikowi strony termin do zapłaty reszty ceny nie rozpoczął biegu. Powódka podniosła, że nieprawidłowe doręczenie wezwania, zarówno co do adresata jak i wysokości brakującej kwoty na poczet ceny nabycia nieruchomości miało istotny wpływ na wynik sprawy, bowiem skutkowało błędnym uznaniem przez Sąd, że nabywca nie wpłacił ceny nabycia w wymaganej wysokości w terminie, a w konsekwencji doprowadziło do stwierdzenia wygaśnięcia skutków przybicia i stwierdzenia utraty rękojmi. Powódka wskazała, że na dzień złożenia wniosku o zaliczenie wierzytelności hipotecznej na poczet ceny nabycia nieruchomości w księdze wieczystej nieruchomości nie widniała hipoteka na rzecz nabywcy. Na skutek konfuzji hipoteka wygasła. Należało jednak zgodnie z przyjętą na potrzeby sprawy ze skargi pauliańskiej fikcją prawną, przyjąć, że w chwili złożenia przez pełnomocnika wniosku o zaliczenie wierzytelności hipotecznej na poczet ceny przedmiotowa wierzytelność hipoteczna istniała. Zdaniem powódki skutecznie złożyła w stosunku do sądu oświadczenie o zaliczeniu wierzytelności na poczet ceny nabycia nieruchomości. Pismo pełnomocnika nie tylko zawierało wyraźny wniosek o dokonanie zaliczenia wierzytelności hipotecznej na poczet ceny, która to wierzytelność była zgłoszona i udokumentowana, ale także szczegółowo we wniosku opisana. Przed dokonaniem czynności uznanej za bezskuteczną wierzyciel nie miał potrzeby uzyskiwania tytułu wykonawczego, gdyż porozumiał się z dłużnikiem co do zapłaty długu dobrowolnie. Powódka wskazała, iż w niniejszej sprawie nie zachodzi przesłanka, o której mowa w art. 417¹ § 1 k.c. i do złożenia pozwu nie jest wymagane stwierdzenie niezgodności z prawem przedmiotowych orzeczeń.

W odpowiedzi na pozew z dnia 4 października 2017 r. Skarb Państwa – Prezes Sądu Okręgowego w Poznaniu, zastępowany przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powodowej spółki na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że do dnia 10 stycznia 2017 r. (...) sp. z o.o. sp. j. nie dokonała wpłaty pozostałej do uiszczenia ceny nabycia nieruchomości, ani nie przedstawiła dowodu na istnienie wierzytelności przysługującej spółce wobec A. S.. Pozwany podniósł, że konieczną przesłanką powstania odpowiedzialności Skarbu Państwa na gruncie art. 417¹ § 2 k.c. nie są ewentualne wadliwości mające miejsce w toku postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem, lecz wadliwość samego orzeczenia polegająca na jego oczywistej sprzeczności z niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa. Uchybienia mające miejsce w toku postępowania nie muszą i nie powinny przekładać się na treść orzeczenia. Zdaniem pozwanego, badanie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie podlega na ocenie zastosowania bądź niezastosowania przez Sąd konkretnego przepisu, ale na ocenie wydanego rozstrzygnięcia, w tym treści przepisów i ich wykładni, a tylko oczywiste błędy sądu spowodowane rażącym naruszeniem zasad wykładni lub stosowania prawa mogą być uznane za niezgodność z prawem. Zdaniem pozwanego, Sąd Okręgowy nie przekroczył swobody orzeczniczej oddalając zażalenie (...) sp. z o.o. sp. j.

Pozwany podniósł, że we wniosku o zaliczenie wierzytelności hipotecznej na poczet ceny nabycia, licytant nie kwestionował prawidłowości sposobu doręczenia wezwania z dnia 9 maja 2016 r., czy wyznaczenia terminu na dokonanie wpłaty, ani nie wskazywał na potrzebę wyznaczenia dłuższego terminu. Wszelkie ewentualne błędy, jakie mogły mieć miejsce na etapie dokonywania doręczenia wezwania w trybie art. 967 k.p.c. nie miały zatem znaczenia ani dla postępowania licytanta ani nie wpływały na ostateczną treść merytoryczną rozstrzygnięcia w przedmiocie stwierdzenia wygaśnięcia skutków przybicia i utraty rękojmi. Pozwany podniósł, że nie zachodzi związek przyczynowy między zarzucanym sądowi uchybieniem a treścią postanowienia z dnia 10 stycznia 2017 r. Zdaniem pozwanego, jeżeli rozporządzenie doprowadziło do dalej idących skutków np. upadek hipoteki, umorzenie długu czy dalszych rozporządzeń, to skutki te nie zostają „cofnięte” w relacjach między podmiotami działającymi. Jeżeli czynność prawna zaskarżona skargą pauliańską doprowadziła do wygaśnięcia zobowiązania dłużnika będącego zbywcą nieruchomości, to dług ten nie odżywa wskutek uwzględnienia skargi pauliańskiej. Tym samym pozwany stwierdził, że nie ma żadnych podstaw ani faktycznych, ani prawnych, żeby przyjąć jakiegokolwiek rodzaju fikcję prawną, iż po wyroku uwzględniającym skargę pauliańską A. S. „nadal posiadał względem poprzednika prawnego powoda nieuregulowane

zadłużenie, zabezpieczone hipotecznie na nieruchomości” i że „w chwili złożenia przez pełnomocnika licytanta wniosku o zaliczenie wierzytelności hipotecznej na poczet ceny przedmiotowa wierzytelność hipoteczna nadal istniała”. Ponadto podkreślono, że konfuzja, choć następująca wobec przeniesienia własności nieruchomości na dotychczasowego wierzyciela hipotecznego, stanowi jednak odrębne zdarzenie prawne, które samo w sobie nie prowadziło do przekrzywdzenia wierzycieli. Zdaniem pozwanego wierzytelność uznana w akcie notarialnym z 5 maja 2005 r. Rep. A nr (...) jak i ustanowiona w nim hipoteka wygasły.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Małżonkowie A. i M. S. byli współwłaścicielami na prawach wspólności ustawowej małżeńskiej nieruchomości położonej w U., gmina O., powiat (...), województwo (...), stanowiącej działki nr (...), z mapy nr 3, o obszarze 02.10.00 ha, dla której Sąd Rejonowy w Obornikach prowadzi księgę wieczystą pod numerem KW (...)029, aktualnie (...).

Nieruchomość stanowiła nieruchomość rolną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego. Nieruchomość zabudowana jest budynkiem socjalnym, budynkiem malarni, piaskarni, budynkiem administracyjnym oraz dwoma halami i ogrodzeniem z elementów betonowych, a także hali magazynowej, która nie została oddana do użytkowania.

W dniu 22 marca 2006 r. małżonkowie S. aktem notarialnym Rep. A numer (...) sporządzonym przed notariuszem M. M. (1), ustanowili w swym związku małżeńskim ustrój rozdzielności majątkowej.

W dniu 25 maja 2006 r. A. i M. S. zawarli przed Sądem Rejonowym w Obornikach ugodę w sprawie o podział majątku wspólnego, na podstawie której A. S. nabył w całości prawo własności w/w nieruchomości oraz zobowiązał się do uregulowania wyłącznie wszelkich długów powstałych w trakcie trwania w ich związku małżeńskim wspólności majątkowej małżeńskiej.

Dowód: akt notarialny z dnia 29.09.2009 r. Rep. A 15. (...) (k. 45-48 w zw. z k.101-105 akt sprawy I Co 1070/15), odpis zupełny księgi wieczystej nr (...) (k. 40-55 akt sprawy XVIII C 1241/17 w zw. z k. 62-73 akt sprawy I Co 1070/15), dokumenty znajdujące się w aktach księgi wieczystej nr (...).

M. i A. S. byli dłużnikami spółki (...) sp. z o.o. spółka komandytowo-akcyjna z siedzibą w S., wpisanej do Rejestru Przedsiębiorców KRS nr (...) (uprzednio Spółka pod firmą (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S.) na kwotę 4.341.151,34 zł. Wierzytelność wynikała z nieuregulowanych należności za dostawy stali, zgodnie z zawartą pomiędzy nimi umową dostawy i została udokumentowana fakturami. A. S. prowadził działalność gospodarczą pod nazwą Wytwórnia (...) A. S. z siedzibą w (...).

Aktem notarialnym z dnia 5 maja 2006 r. Rep. A (...), sporządzonym przed notariuszem D. M., małżonkowie A. i M. S. uznali swój dług w kwocie 4.341.151,34 zł wobec (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S. (KRS numer (...)) wynikający z nieuregulowanych należności z umowy dostawy stali oraz zobowiązali się zapłacić (...) S.A. z siedzibą w S. kwotę 4.341.151,34 zł najpóźniej do dnia 5 maja 2011 r. Ponadto małżonkowie S. złożyli oświadczenie o poddaniu się egzekucji na podstawie art. 777 § 1 pkt 4 k.p.c.

Celem zabezpieczenia spłaty należności w kwocie 4.341.151,34 zł przysługującej (...) S.A. z siedzibą w S. w stosunku do małżonków A. i M. S., została ustanowiona na rzecz (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S. hipoteka umowna zwykła w wysokości 4.341.151,34 zł, na nieruchomości położonej w U., dla której Sąd Rejonowy w Obornikach prowadzi księgę wieczystą pod numerem KW (...), stanowiącej już wówczas wyłączną własność A. S..

Dowód: odpis zupełny księgi wieczystej nr (...) (k. 40-55 akt sprawy XVIII C 1241/17 w zw. z k. 62-73 akt sprawy I Co 1070/15), akt notarialny z dnia 29.09.2009 r. Rep. A 15. (...) (k. 45-48 w zw. z k.101-105 akt sprawy I Co 1070/15), kopia pisma o wysokości zadłużenia (k. 34), akt notarialny z dnia 5 maja 2006 r. Rep. A (...) (k. 114-116), dokumenty znajdujące się w aktach księgi wieczystej nr (...), w tym faktury.

Aktem notarialnym z dnia 29 września 2009 r. Rep. A 15. (...) sporządzonym przed notariuszem D. M. małżonkowie A. i M. S. zawarli umowę o przejęcie długu na podstawie której, A. S. przejął dług A. i M. S. w stosunku do Spółki pod firmą (...) Spółka z o.o. SKA z siedzibą w S., wynikający z wierzytelności przysługującej Spółce (...) SA z siedzibą w S., który to dług powstał w trakcie obowiązywania w ich związku małżeńskim ustawowej wspólności majątkowej, na co D. W. w imieniu Spółki pod firmą (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowo-akcyjna z siedzibą w S. wyraził zgodę - § 4.

W § 5 ust. II aktu notarialnego strony tj. A. S., M. S. oraz D. W., reprezentujący firmę (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. działającą przy tej czynności jako komplementariusz (...) Sp. z o.o. SKA oświadczyli, iż w celu umorzenia zobowiązania, polegającego na uiszczeniu przez A. S. na rzecz Spółki pod firmą (...) Sp. z o.o. SKA z siedzibą w S. kwoty 4.341.151,34 zł, A. S. zobowiązał się przenieść na rzecz spółki (...) sp. o.o. SKA z siedzibą w S. prawo własności nieruchomości zabudowanej, dla której Sąd Rejonowy w Obornikach prowadzi księgę wieczystą KW nr (...), a D. W. w imieniu Spółki (...) sp. z o.o. SKA z siedzibą w S. na powyższe wyraził zgodę.

W § 6 pkt 1 w/w aktu notarialnego, A. S. przeniósł na rzecz Spółki pod firmą (...) Spółka z o.o. SKA z siedzibą w S. prawo własności zabudowanej nieruchomości opisanej powyżej, a Spółka przyjęła przeniesienie w/w prawa.

Dowód: akt notarialny z dnia 29.09.2009 r. Rep. A 15. (...) (k. 45-48 w zw. z k. 101-105 akt sprawy I Co 1070/15), dokumenty znajdujące się w aktach księgi wieczystej nr (...).

Na podstawie § 11 aktu notarialnego z dnia 29 września 2009 r. Rep. A 15. (...) sporządzonym przed notariuszem D. M., wykreślono z działu IV księgi wieczystej KW nr (...) hipotekę umowną zwykłą w kwocie 4.341.151,34 zł, wpisaną na rzecz (...) SA z siedzibą w S., albowiem na skutek konfuzji hipoteka ta wygasła.

Dowód: akt notarialny z dnia 29.09.2009 r. Rep. A 15. (...) (k. 45-48 w zw. z k. 101-105 akt sprawy I Co 1070/15), dokumenty znajdujące się w aktach księgi wieczystej nr (...).

W dniu 16 grudnia 2009 r. przed notariuszem W. S. została zawarta w formie aktu notarialnego Rep. A (...) warunkowa umowa sprzedaży, na podstawie której (...) Spółka z o.o. SKA z siedzibą w S. sprzedała spółce pod firmą (...) Spółka z o.o. SKA z siedzibą w S. prawo własności zabudowanej nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Obornikach prowadzi księgę wieczystą pod oznaczeniem (...).

Umowa została zawarta pod warunkiem, że Agencja Nieruchomości Rolnych nie skorzysta z prawa pierwokupu, przysługującego jej na podstawie art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego.

Jako cenę kupna wskazano kwotę 6.100.000 zł.

Aktem notarialnym z dnia 3 marca 2010 r. Rep. A (...), sporządzonym przed notariuszem D. M., D. W. reprezentujący firmę (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. oraz W. M. reprezentujący (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. dokonali przeniesienia prawa własności nieruchomości położonej w U., wynikającej z umowy z dnia 16 grudnia 2009 r.

Dowód: akt notarialny z dnia 03.03.2010 r. Rep. A (...) (k. 40-44 akt sprawy I Co 1070/15), akt notarialny z dnia 16.12.2009 r. Rep. A (...) (k. 49-53 akt sprawy I Co 1070/15), dokumenty znajdujące się w aktach księgi wieczystej nr (...).

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie IX GC 548/10 w sprawie przeciwko (...) sp. z o.o. s.j. zostały uznane za bezskuteczne w stosunku do wierzycieli (powodów) (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. oraz (...) sp. z o.o. spółka komandytowo-akcyjna z siedzibą w Ś. umowy odnowienia i przeniesienia prawa własności nieruchomości zawarte przez (...) sp. z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo-akcyjna z siedzibą w S. z dłużnikiem powodów – A. S. zamieszkałym w B., prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Wytwórnia (...) A. S. – w akcie notarialnym sygn. akt Rep. A 15. (...) z dnia 29 września 2009 r. w P.. Ponadto Sąd nakazał

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka jawna z siedzibą w S. (poprzednio (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo-akcyjna z siedzibą w S.), aby zezwolił (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. oraz (...) sp. z o.o. spółka komandytowo-akcyjna z siedzibą w Ś. na przeprowadzenie egzekucji z nieruchomości położonej w U., gmina O., powiat (...), województwo (...), stanowiącej działki nr (...) z mapy nr 3 o obszarze 2,10 ha, dla której Sąd Rejonowy w Obornikach prowadzi księgę wieczystą KW (...) w celu zaspokojenia wierzytelności wynikających z: prawomocnych nakazów zapłaty wydanych przez Sąd Okręgowy w Świdnicy z dnia 07 października 2009 r. sygn.. akt VI GNc 115/09 oraz z dnia 13 października 2009 r. sygn. akt VI GNc 118/09 (wobec (...) sp. z o.o. z siedzibą w S.); prawomocnego nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Okręgowy w Świdnicy z dnia 03 września 2009 r. sygn.. akt VI GNc 104/09 (wobec (...) sp. z o.o. spółka komandytowo-akcyjna z siedzibą w Ś.).

Od powyższego orzeczenia apelację wywiodła (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka jawna z siedzibą w S..

Wyrokiem z dnia 22 stycznia 2015 r. w sprawie I ACa 1044/14 Sąd Apelacyjny w Poznaniu oddalił apelację. W uzasadnieniu wyroku wskazano, że „Uznanie powyższej umowy za bezskuteczną wobec powodów upoważnia bowiem powodów do prowadzenia egzekucji z majątku dłużnika – A. S., przy czym składnik majątkowy, który ubył z tego majątku na skutek zaskarżonej czynności, traktowany jest tak jakby nadal wchodził w skład majątku dłużnika i to w takim stanie oraz z takimi ograniczeniami jakie istniały przed dokonaniem zaskarżonej czynności (art. 532 k.p.c. w zw. z art. 527 § 1 k.c.). Zatem w rozpoznawanej sprawie egzekucji podlega wierzytelność powodów w wysokości określonej zaskarżonym wyrokiem, a egzekucja może być prowadzona do przedmiotowej nieruchomości według jej stanu sprzed dokonania zaskarżonej czynności tj. przed 29.09.2009 r., a zatem z istniejącym na niej obciążeniem hipotecznym (nieruchomość tę traktuje się bowiem tak jakby nadal stanowiła majątek dłużnika A. S. z takimi tylko ograniczeniami jakie występowały także wówczas, gdyby zaskarżonej czynności nie było)”.

Dowód: wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu Wydziału IX Gospodarczego z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie IX GC 578/10 (k. 56-57 akt sprawy XVIII C 1241/17 w zw. z k. 725-726 akt sprawy IX GC 578/10), wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu I Wydziału Cywilnego z dnia 22 stycznia 2015 r. wraz z uzasadnieniem w sprawie I ACa 1044/14 (k. 58-63 akt sprawy XVIII C 1241/17 w zw. z k. 843, 853-863 akt sprawy IX GC 578/10), dokumenty znajdujące się w aktach księgi wieczystej nr (...).

Pismem z dnia 24 lutego 2015 r. powód, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika zgłosił Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Obornikach T. C., do zaspokojenia w toku egzekucji z pierwszeństwem zaspokojenia wierzytelność hipoteczną w wysokości 4.341.151,34 zł.

Dowód: zgłoszenie wierzytelności hipotecznej z dnia 24 lutego 2015 r. (k. 14 akt sprawy I Co 1070/15).

Pismem z dnia 17 sierpnia 2015 r., doręczonym do Sądu Rejonowego w Obornikach w dniu 3 września 2015 r., Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Obornikach T. C., na podstawie art. 945 § 2 k.p.c. podał do publicznej wiadomości, że w dniu 3 listopada 2015 r. o godz. 12:15 w (...) zostanie dokonany opis i oszacowanie nieruchomości położonej w U.. Jednocześnie wezwano wszystkie osoby, o których Komornik Sądowy nie miał wiadomości oraz inne osoby, które roszczą sobie prawa do nieruchomości i przedmiotów razem z nią zajętych, aby przed ukończeniem opisu zgłosiły swoje prawa.

W dniu 3 listopada 2015 r. został dokonany przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Obornikach T. C. opis i oszacowanie nieruchomości położonej w U., koło O., dla której Sąd Rejonowy w Obornikach IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr KW (...).

Sąd Rejonowy w Obornikach prowadził nadzór nad egzekucją z nieruchomości położonej w U., dla której Sąd Rejonowy w Obornikach prowadzi KW nr (...). Postępowanie egzekucyjne było prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Obornikach T. C. pod sygn. akt KM 532/15 przeciwko A. S. z wniosku wierzycieli:

(...) sp. z o.o. spółka komandytowo-akcyjna z siedzibą w Ś., (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ś..

Dowód: obwieszczenie o terminie opisu i oszacowania nieruchomości (k. 2 akt sprawy I Co 1070/15), dokumenty znajdujące się w aktach Sądu Rejonowego w Obornikach o sygn. akt I Co 1070/15. oraz sygn. akt I Co 1317/15.

W związku z przystąpieniem do licytacji (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka jawna wpłaciła rękojmię w wysokości 476.649,60 zł. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Obornikach T. C. powyższą kwotę przekazał do depozytu MF - Sądu Okręgowego w Poznaniu.

W dniu 24 lutego 2016 r. w Sądzie Rejonowym w Obornikach I Wydziale Cywilnym w sprawie I Co 1317/15 miała miejsce licytacja nieruchomości.

Do licytacji nieruchomości przystąpiła (...) sp. z o.o. sp. j., którą reprezentował Ł. K. oraz spółka (...) sp. z o.o. W imieniu spółki (...) zaoferował kwotę 3.800.000 zł brutto i za tę kwotę nieruchomość wylicytowała spółka (...) sp. z o.o. Sp. jawna.

Postanowieniem z dnia 7 marca 2016 r. Sąd Rejonowy w Obornikach w sprawie I Co 1070/15 udzielił przybycia na rzecz (...) sp. z o.o. s.j. należącej do (...) sp. z o.o. s.j. nieruchomości położonej w (...), dla której Sąd Rejonowy w Obornikach prowadzi księgę wieczystą KW nr (...), będącej przedmiotem licytacji z dnia 24 lutego 2016 r., za kwotę 3.800.000 zł brutto.

Odpis postanowienia został doręczony pełnomocnikowi spółki adw. D. B. w dniu 14 marca 2016 r.

Postanowienie uprawomocniło się w dniu 26 marca 2016 r.

Dowód: protokół z licytacji nieruchomości z dnia 24 lutego 2016 r. (k. 15 akt sprawy I Co 1070/15), protokół z przebiegu licytacji (k. 17 akt sprawy I Co 1070/15), postanowienie z dnia 7 marca 2016 r. (k. 18 akt sprawy I Co 1070/15), pismo z dnia 9 marca 2016 r. wraz z potwierdzeniem odbioru (k. 19 w zw. z k. 33 akt sprawy I Co 1070/15), potwierdzenie przebiegowania rękojmi (k. 20 akt sprawy I Co 1070/15), zarządzenie z dnia 21 kwietnia 2016 r. (k. 55 akt sprawy I Co 1070/15).

Pismem z dnia 9 marca 2016 r. pełnomocnik powódki wniósł o zaliczenie wierzytelności hipotecznej na poczet ceny za nabycie nieruchomości w drodze egzekucji. Wniosek został doręczony Sądowi Rejonowemu w Obornikach oraz Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Obornikach T. C..

Dowód: wniosek z dnia 9 marca 2016 r. o zaliczenie wierzytelności hipotecznej (k. 21-22 akt sprawy I Co 1070/15), potwierdzenie nadania Komornikowi Sądowemu (k. 68).

Zarządzeniem z dnia 5 maja 2016 r. zobowiązano (...) sp. z o.o. Sp. j. do uiszczenia reszty ceny nabycia nieruchomości w kwocie 3.323.350,40 zł w terminie dwóch tygodni pod rygorem wygaśnięcia skutków przybycia. Zarządzenie z dnia 5 maja 2016 r. zostało wysłane do (...) Sp. z o.o. Sp. j. na adres: ul. (...), (...)-(...) S., a nie do pełnomocnika i zostało odebrane w dniu 12 maja 2016 r.

W piśmie z dnia 24 maja 2016 r., doręczonym do Sądu Rejonowego w Obornikach w dniu 27 maja 2016 r., pełnomocnik spółki ponownie wniosła o zaliczenie wierzytelności hipotecznej na poczet ceny za nabycie nieruchomości w drodze licytacji, tj. zaliczenie na poczet ceny nabycia zgłoszonej i udokumentowanej wierzytelności pieniężnej przysługującej nabywcy (...) sp. z o.o. Sp. j. w S. w stosunku do dłużnika A. S. z tytułu uznanego przez niego aktem notarialnym z dnia 5 maja 2006 r. Rep. A numer (...), sporządzonym przez D. M., notariuszem w P., długu w wysokości 4.341.151,34 zł oraz zabezpieczonego hipoteką umowną zwykłą w sumie 4.341.151,34 zł wpisaną w dziale IV księgi wieczystej nieruchomości położonej w U. na rzecz (...) S.A. w S. (obecnie (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka jawna z siedzibą w S.).

Na dzień złożenia wniosku o zaliczenie wierzytelności hipotecznej na poczet ceny nabycia w drodze licytacji przedmiotowej nieruchomości w księgi wieczystej tej nieruchomości nie figurowała jakakolwiek hipoteka, w tym na rzecz (...) sp. z o.o. sp. j.

Dowód: zarządzenie z dnia 5 maja 2016 r. (k. 58 akt sprawy I Co 1070/15), pismo z dnia 9 maja 2016 r. (k. 59 akt sprawy I Co 1070/15), wniosek z dnia 24 maja 2016 r. (k. 60-61 akt sprawy I Co 1070/15), potwierdzenie odbioru zarządzenia z dnia 5 maja 2016 r. (k. 76 akt sprawy I Co 1070/15), odpis zupełny księgi wieczystej (...) (k. 40-55 akt sprawy XVIII C 1241/17 w zw. z k. 62-73 akt sprawy I Co 1070/15).

W piśmie z dnia 22 czerwca 2016 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Obornikach T. C. uznał, iż wierzytelność przysługująca (...) sp. z o.o. sp. j. w S. nie korzysta z pierwszeństwa zaspokajania z tytułu hipoteki. W chwili zawarcia umowy odnowienia, hipoteka wygasła, nieruchomość stała się wolna od obciążeń, a dłużnik zaciągnął zobowiązania do przeniesienia własności nieobciążonej już nieruchomości. W związku z tym, Komornik T. C., biorąc pod uwagę skargę pauliańską, na podstawie której toczyła się egzekucja, na potrzeby planu podziału przyjął, że wierzyciel (...) sp. z o.o. sp. j. w S. nie korzystała z pierwszeństwa zaspokajania w związku z hipoteką obciążającą nieruchomość przed przeniesieniem jej własności na rzecz tego wierzyciela.

Dowód: pismo z dnia 22 czerwca 2016 r. (k. 97 akt sprawy I Co 1070/15).

Zarządzeniem Sądu Rejonowego w Obornikach o sygn. akt I Co 1070/15 z dnia 8 sierpnia 2016 r. zobowiązano (...) Sp. z o.o. Sp. j. z siedzibą w S. do uiszczenia kwoty 858.360,53 zł tytułem kosztów z art. 1025 § 1 pkt 1 k.p.c. w terminie dwóch tygodni pod rygorem wygaśnięcia skutków przybicia.

Zarządzenie z dnia 8 sierpnia 2016 r. zostało wysłane do (...) Sp. z o.o. Sp. j. na adres: ul. (...), (...)-(...) S., które zostało odebrane w dniu 16 sierpnia 2016 r.

W piśmie z dnia 29 sierpnia 2016 r. pełnomocnik (...) Sp. z o.o. Sp. j. adw. D. B. wniosła o uchylenie zarządzenia wzywającego do uiszczenia kwoty 858.360,53 zł na poczet ceny nabycia wylicytowanej nieruchomości. Pełnomocnik powoda podniósł, iż cała cena nabycia wierzytelności znajduje pokrycie w wierzytelności hipotecznej nabywcy.

Kwota ta nie została przez powódkę uiszczona.

Dowód: zarządzenie z dnia 8 sierpnia 2016 r. (k. 107 akt sprawy I Co 1070/15), pismo z dnia 10 sierpnia 2016 r. (k. 108 akt sprawy I Co 1070/15), potwierdzenie odbioru zarządzenia z dnia 8 sierpnia 2016 r. (k. 109 akt sprawy I Co 1070/15), wniosek z dnia 29 sierpnia 2016 r. (k. 110-111 akt sprawy I Co 1070/15).

Postanowieniem z dnia 12 września 2016 r. Sąd Rejonowy w Obornikach Wydział I Cywilny w sprawie I Co 1070/15 stwierdził wygaśnięcie skutków przybicia nieruchomości, dla której prowadzona jest księga wieczysta przez Sąd Rejonowy w Obornikach Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w O. nr (...), udzielonego na rzecz (...) sp. z o.o. s.j., postanowieniem z dnia 7 marca 2016 r. (pkt 1) oraz stwierdził utratę rękojmi wpłaconej przez (...) sp. z o.o. s.j. w związku z licytacją nieruchomości w dniu 24 lutego 2016 r. (pkt 2 postanowienia).

Na powyższe postanowienie powodowa spółka wniosła zażalenie i wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Obornikach do dalszego prowadzenia oraz o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

Postanowieniem z dnia 10 stycznia 2017 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny – Odwoławczy w sprawie II Cz 1658/16, sprostował zaskarżone postanowienie w ten sposób, że w komparycji dopisał jako wierzyciela egzekwującego również (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością” oraz w formule sentencji postanowienia w pkt 1 i 2 w miejsce (...) sp. z o.o. s.j.” wpisał (...) sp. z o.o. spółka jawna z siedzibą w S.” (pkt I ppkt 1 i 2 postanowienia). W punkcie II Sąd oddalił zażalenie (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka jawna z siedzibą w S..

Ustosunkowując się do zażalenia zaznaczył, że nie kwestionowanym przez żalącego było i zarazem znajdowało potwierdzenie w materiale dowodowym sprawy, że w wyniku licytacji przeprowadzonej z dnia 24 lutego 2016 r. Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 07 marca 2016 r. udzielił przybicia na rzecz (...) sp. z o.o. s.j nieruchomości, dla której prowadzona jest księga wieczysta przez Sąd Rejonowy w Obornikach Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w O. nr (...), za kwotę 3.800.000 zł brutto. Nadto, że żalący, jako nabywca uścił wymaganą ręką w kwocie 476.649,60 zł. Ponadto, że zarządzeniem z dnia 5 maja 2016 r. zobowiązano nabywcę do uiszczenia pozostałej części ceny nabycia nieruchomości w kwocie 3.323.350,40 zł w terminie 2 tygodni pod rygorem wygaśnięcia skutków przybicia (k. 58). Poza tym, że pismem z dnia 24 maja 2016r. pełnomocnik nabywcy złożył wniosek o zaliczenie wierzytelności hipotecznej na poczet ceny nabycia nieruchomości w drodze licytacji.

Analizując materiał zebrany Sąd II instancji przyznał, że wezwanie z dnia 9 maja 2016r. doręczone nabywcy w dniu 12 maja 2016 r. winno być skierowane do ustanowionego pełnomocnika i za trafny uznał zarzut skarżącej, że przedmiotowe zobowiązanie doręczono nabywcy z naruszeniem art. 133 § 3 k.p.c. Uchybienie to, nie miało w ocenie sądu rozpoznającego zażalenie, istotnego znaczenia zważywszy na treść pisma z dnia 24 maja 2016 r., w którym pełnomocnik nabywcy ustosunkowuje się do wezwania z dnia 9 maja 2016 r. To dało Sądowi Okręgowemu podstawę do przyjęcia, że zobowiązanie do uiszczenia pozostałej części ceny nabycia nieruchomości zostało doręczone pełnomocnikowi żalącego co najmniej w dniu 24 maja 2016 r. tj. dacie sporządzenia wniosku o zaliczenie wierzytelności hipotecznej na poczet ceny nabycia nieruchomości, a w konsekwencji, że z tą datą rozpoczął swój bieg wyznaczony przez Sąd dwutygodniowy termin do zapłaty pozostałej ceny nabycia nieruchomości będącej przedmiotem licytacji w dniu 24 lutego 2016 r. określony art. 967 k.p.c.

Sąd odwoławczy podzielił stanowisko Sądu Rejonowego, że ocena, czy zgłoszona na poczet ceny nabycia własnej wierzytelności lub jej części znajduje pokrycie w cenie nabycia (art. 968 § 1), powinna być dokonana w ścisłym związku z art. 1025 kpc, jeżeli z sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości mają być zaspokojone należności również innych wierzycieli.

Sąd odwoławczy uzupełnił ustalenia faktyczne przedstawione przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia ustalając w oparciu o akt notarialny z dnia 29 września 2009r. (Rep.A Nr 15 (...)), że (...) sp. z o.o. s.j. zawarła z ówczesnym właścicielem przedmiotowej nieruchomości A. S. „umowę o przejęciu długu, umowy odnowienia i przeniesienia prawa własności nieruchomości”. Na jej podstawie A. S. przejął dług swój i małżonki M. S. w stosunku do (...) sp. z o.o.s.j. w kwocie 4 341 151,34 zł. Następnie w celu umorzenia tego zobowiązania zobowiązał się przenieść na rzecz (...) sp. z o.o. s.j. prawo własności przedmiotowej nieruchomości i tym samym aktem notarialnym przeniósł na rzecz (...) sp. z o.o. s.j. prawo własności przedmiotowej nieruchomości, które Spółka przyjęła oświadczając, że z chwilą dokonania czynności prawnych objętych tą umową nie będzie posiadała jakichkolwiek roszczeń w stosunku do A. S., co skutkuje umorzeniem wierzytelności. (...) sp. z o.o. s.j. wniosła o wykreślenie z działu IV 4 341 151,34 zł księgi wieczystej prowadzonej dla przedmiotowej nieruchomości hipoteki umownej zwykłej wpisanej na jej rzecz w kwocie 4 341 151,34 zł wskazując, że „na skutek konfuzji hipoteka wygasa”. Dalej Sąd II instancji ustalił, że na dzień złożenia wniosku zaliczenia wierzytelności hipotecznej na poczet ceny nabycia w drodze licytacji przedmiotowej nieruchomości tj. 24 maja 2016r. w zapisie księgi wieczystej tej nieruchomości nie figurowała jakakolwiek hipoteka, w tym na rzecz (...) sp. z o.o. s.j. W tym kontekście Sąd odwoławczy uznał, że skarżący nie wykazał, by przysługiwała mu jakakolwiek wierzytelność podlegająca w trybie art. 968 § 1 k.p.c., zaliczeniu na poczet ceny nabycia. Sąd odwoławczy miał przy tym na względzie, że w protokole opisu i oszacowania nieruchomości, sporządzonym w dniu 3 listopada 2015 r. Komornik w pkt 7 wskazał, że „zgłoszono prawa do nieruchomości wierzytelność zabezpieczona hipotecznie na rzecz (...) sp. z o.o. sp. j. z siedzibą w S. w wysokości 4.341.151,34 zł”, jednakże uznał, że na gruncie obowiązujących przepisów prawa powyższa wzmianka była niewystarczająca dla skorzystania z instytucji przewidzianej w art. 968 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy podzielił bowiem stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 8 października 2015 r. (III CZP 55/15), w uzasadnieniu której stwierdzono, że skoro obecnie, zgodnie z art. 1036 § 2 k.p.c., wierzyciel hipoteczny, w celu uzyskania wypłaty kwot z planu podziału, obowiązany jest przedstawić tytuł wykonawczy, to takie samo wymaganie powinno odnosić się także do wierzyciela hipotecznego, który chce zaspokoić się przez zaliczenie wierzytelności na cenę nabycia; w przeciwnym razie byłby on bezpodstawnie uprzywilejowany. Nie ma przy tym

znaczenia, że art. 968 k.p.c. nie przewiduje wymagania, aby zgłoszona do zaliczenia na poczet ceny wierzytelność była stwierdzona tytułem wykonawczym, skoro skutek takiego zaliczenia jest równoważny z zaspokojeniem w drodze podziału sumy uzyskanej z egzekucji, zatem wierzyciel musi wykazać przysługującą mu wierzytelność w taki sam sposób, jak wierzyciel uczestniczący w wypłacie sum z podziału, czyli przedstawiając tytuł wykonawczy (art. 1036 § 2 k.p.c.). Chcąc zaliczyć tę wierzytelność na poczet ceny nabycia, musi złożyć tytuł wykonawczy przed przysądzeniem własności.

Ustalając, że żalący takiego dokumentu nie przedłożył, Sąd II instancji uznał, że Sąd Rejonowy w pierwotnym wezwaniu z dnia 9 maja 2016 r. prawidłowo określił wysokość pozostałej do zapłaty nabycia, dokonując jej stosowanego umniejszenia o wpłaconą rękojmię (art. 976 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym przed 8 września 2016 r.). W zakreślonym terminie nabywca nie wpłacił należnej sumy, co zgodnie z art. 969 § 1 k.p.c. prowadziło do wygaśnięcia skutków przybicia oraz utraty wpłaconej rękojmi. Nadto odnosząc się do zarzutu żalącego, iż w wezwaniu tym Sąd nie zastrzegł rygoru w postaci utraty rękojmi, wyjaśnił, że Sąd I instancji nie był zobligowany do zamieszczenia takiego pouczenia, albowiem utrata rękojmi jest bezpośrednim następstwem wygaśnięcia skutków wygaśnięcia przybicia (wynikającym wprost z przepisów prawa). Z kolei ten ostatni rygor został przez Sąd Rejonowy prawidłowo określony.

W konkluzji Sąd Okręgowy stwierdził, że wniosek nabywcy z dnia 24 maja 2016 r. o zaliczenie wierzytelności hipotecznej na poczet ceny za nabycie nieruchomości w drodze licytacji był bezskuteczny i jako taki nie powodował konieczności weryfikacji przez Sąd Rejonowy pozostałej do uiszczenia ceny i ponownego wzywania nabywcy do dokonania zapłaty.

Dowód: postanowienie z dnia 12 września 2016 r. w sprawie I Co 1070/15 (k. 20-21 akt sprawy XVIII C 1241/17 w zw. z k. 121-125 akt sprawy I Co 1070/15), zażalenie z dnia 26 września 2016 r. (k. 132-137 akt sprawy I Co 1070/15), postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu Wydziału II Cywilnego – Odwoławczego z dnia 10 stycznia 2017 r., II Cz 1658/16 (k. 22-30 akt sprawy XVIII C 1241/17 w zw. k. 150-158 akt sprawy I Co 1070/15).

Następnie został wyznaczony I termin licytacji z nieruchomości w U. na dzień 29 marca 2017 r. oraz II licytacji na dzień 9 czerwca 2017 r.

Postanowieniem z dnia 28 lipca 2017 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Obornikach T. C. na podstawie art. 985 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie egzekucyjne z nieruchomości o nr KW (...) wobec faktu, że nikt nie przystąpił do drugiej licytacji nieruchomości stanowiącej przedmiot egzekucji i żaden z wierzycieli nie przejął nieruchomości na własność.

Dowód: zarządzenie z dnia 14 lutego 2017 r. (k. 173 akt sprawy I Co 1070/15), obwieszczenie o I licytacji (k. 175 akt sprawy I Co 1070/15), zarządzenie z dnia 13 kwietnia 2017 r. (k. 194 akt sprawy I Co 1070/15), obwieszczenie o II licytacji (k. 197-198 akt sprawy I Co 1070/15), postanowienie z dnia 28 lipca 2017 r. (k. 210 akt sprawy I Co 1070/15).

W księdze wieczystej, prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Obornikach IV Wydział Ksiąg Wieczystych KW numer (...), jako właściciel zabudowanej nieruchomości w U. nr 87 widnieje (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka jawna z siedzibą w S..

Dowód: odpis zupełny KW nr (...) (k. 40-55).

W dniu 10 grudnia 2013 r. została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka jawna pod numerem (...).

Spółka powstała w wyniku przekształcenia podmiotu na podstawie art. 551 § 1 w zw. z art. 562 w zw. z art. 563 i art. 581 k.s.h., na mocy uchwały w sprawie przekształcenia spółki (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo-akcyjna w spółkę (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka jawna, podjętej przez Walne Zgromadzenie Spółki przekształcanej w dniu 25 listopada 2013 r.

Spółkę reprezentuje (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Dowód: odpis KRS spółki (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka jawna nr KRS (...) (k. 83-89 akt sprawy I Co 1070/15).

W dniu 18 lipca 2001 r. do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS (...) została wpisana (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S..

W dniu 10 lutego 2009 r. spółka została wykreślona z Rejestru Przedsiębiorców.

Dowód: wydruk z KRS (k. 18).

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 21 listopada 2008 r. pod numerem KRS (...). Prezesem Zarządu spółki jest D. W..

Dowód: odpis pełny KRS nr (...) (k. 38-39 akt sprawy I Co 1070/15).

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowo-akcyjna z siedzibą w S., wpisana do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS (...) powstała w wyniku przekształcenia spółki (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S., dokonanej uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy (...) S.A. z siedzibą w S., zawartą w Protokole z Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki Akcyjnej, objętym aktem notarialnym z dnia 23 grudnia 2008 r. Rep. A numer 26. (...).

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowo-akcyjna z siedzibą w S. została wpisana do Rejestru Przedsiębiorców w dniu 31 grudnia 2008 r.

Dowód: akt notarialny z dnia 29.09.2009 r. Rep. A 15. (...) (k. 45-48 w zw. z k.101-105 akt sprawy I Co 1070/15), wydruk z KRS (k. 17).

W dniu 31 grudnia 2013 r. została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka jawna pod numerem (...).

Spółka powstała na podstawie uchwały w sprawie przekształcenia spółki (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo-akcyjna w spółkę (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka jawna, podjętej przez Walne Zgromadzenie Spółki przekształcanej w dniu 9 grudnia 2013 r. oraz zgody komplementariusza na w/w przekształcenie wyrażonej w dniu 9 grudnia 2013 r., a także na podstawie uchwały z dnia 30 grudnia 2013 r. dotyczącej zmiany uchwały z dnia 9 grudnia 2013 r. w sprawie udzielenia zgody na brzmienie umowy spółki (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka jawna oraz zgody komplementariusza na ww. zmianę wyrażonej w dniu 30 grudnia 2013 r. W dniu 14 marca 2014 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka (...) została wykreślona z Rejestru Przedsiębiorców.

Spółkę (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka jawna reprezentowała (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Dowód: odpis pełny KRS nr (...) (k. 36-37 akt sprawy I Co 1070/15), odpis KRS spółki (...) Sp. z o.o. Sp. j. (k. 16 akt sprawy XVIII C 1241/17 w zw. z k. 77-82 akt sprawy I Co 1070/15), wydruk z KRS (k. 17),

W dniu 3 kwietnia 2017 r. została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością pod numerem (...).

Spółka powstała w wyniku przekształcenia podmiotu na podstawie art. 551 § 1, art. 562 w zw. z art. 563 oraz art. 571 k.s.h., na mocy uchwały podjętej przez Zgromadzenie wspólników spółki (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka jawna z siedzibą w S. w dniu 6 marca 2017 r., sporządzonej w formie aktu notarialnego przez notariusz D. M. z Kancelarii Notarialnej w P., Rep. A nr 3179/2017.

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością reprezentuje Prezes Zarządu D. W..

Dowód: odpis KRS nr (...) (k. 19).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej jako dowody dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy oraz w sprawach IX GC 578/10/5 Sądu Okręgowego w Poznaniu, I Co 1070/15 Sądu Rejonowego w Obornikach i aktach KW nr PO1O/00004029/0 prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Obornikach.

Dowodom powyższym Sąd dał wiarę w całości, tym bardziej, że żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności ani prawdziwości.

Sąd pominął dowód z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy KM 532/15 Komornika S. przy Sądzie Rejonowym w Obornikach T. C. na podstawie art. 217 § 3 k.p.c. uznając, że wszystkie okoliczności sporne, istotne dla rozstrzygnięcia sprawy zostały już dostatecznie wyjaśnione.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało nieuzasadnione.

Powódka domagała się zapłaty przez pozwanego 476.649,60 zł tytułem odszkodowania za szkodę wyrządzoną poprzez niezgodne z prawem działanie polegające na wydaniu przez Sąd Okręgowy w Poznaniu postanowienia z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie II Cz 1658/16.

Jak stanowi art. 415 k.c. kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Zgodnie z art. 417 § 1 k.c. za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa.

Z powyższych przepisów wynika legitymacja bierna Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Okręgowego w Poznaniu wobec twierdzenia powódki, że szkoda została wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie Sądu Okręgowego w Poznaniu.

Zgodnie z art. 417¹ § 2 zd. 1 k.c., jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

W ustalonych okolicznościach faktycznych sprawy przepisy odrębne stanowią inaczej. Zgodnie bowiem z 767⁴ § 3 k.p.c. w sprawach egzekucyjnych skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie przysługuje.

Postanowienie co do przybicia na rzecz licytanta (art. 987 i n. k.p.c.) objęte jest regulacją z art. 767⁴ § 3 k.p.c. – tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 14 stycznia 2015 r., II Cz 76/14, LEX nr 1621332. W konsekwencji uzyskanie prejudykату pochodzącego od Sądu Najwyższego nie jest warunkiem dochodzenia ewentualnej odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 2015 r., IV CNP 62/14, LEX nr 1666029).

Zgodnie z art. 424^{1b} k.p.c., w wypadku prawomocnych orzeczeń, od których skarga nie przysługuje, odszkodowania z tytułu szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem można domagać się

bez uprzedniego stwierdzenia niezgodności orzeczenia z prawem w postępowaniu ze skargi, chyba że strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych.

W tym przypadku niezgodność orzeczenia z prawem może być stwierdzona w ramach postępowania toczącego się w sprawie o odszkodowanie (tak Komentarz do art. 424^{1b} k.p.c., Mariusz P. Wójcik, teza 2, e-LEX).

Dlatego słuszne jest, podniesione w odpowiedzi na pozew stanowisko, że w takim przypadku konieczną przesłanką powstania odpowiedzialności Skarbu Państwa na gruncie art. 417¹ § 2 k.c. nie są ewentualne wadliwości mające miejsce w toku postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem, lecz wadliwość samego orzeczenia polegająca na jego oczywistej sprzeczności z niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa, a badanie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie podlega na ocenie zastosowania bądź niezastosowania przez Sąd konkretnego przepisu, ale na ocenie wydanego rozstrzygnięcia, w tym treści przepisów i ich wykładni, a tylko oczywiste błędy sądu spowodowane rażącym naruszeniem zasad wykładni lub stosowania prawa mogą być uznane za niezgodność z prawem.

W bogatym w tym zakresie orzecznictwie Sąd Najwyższy, który co do zasady zajmuje się badaniem niezgodności z prawem orzeczeń sądów, wskazał m.in., że „Orzeczeniem niezgodnym z prawem - w rozumieniu art. 424⁽¹⁾ § 2 k.p.c. w zw. z art. 417⁽¹⁾ § 2 k.c. - jest orzeczenie niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa.” – tak wyrok z dnia 7 lipca 2006 r. (I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35). W postanowieniu z dnia 30 września 2008 r. (III CNP 50/08, OSNC-ZD 2009, nr 2, poz. 59) SN wyjaśnił, że „Przy ocenie wyroku z punktu widzenia art. 417⁽¹⁾ § 2 k.c. oraz art. 424(1) k.p.c. istotne znaczenie ma tylko treść rozstrzygnięcia; wyrok może być zgodny z prawem, tj. w sposób prawidłowy orzekać o przedstawionym pod osąd roszczeniu, mimo obrazy - także licznych, a nawet powodujących nieważność postępowania - przepisów prawa procesowego.” Z kolei w wyroku z 4 grudnia 2008 r. (I CNP 72/2008, Lexis.pl nr 2072688) SN stwierdził, że „Państwo może ponieść odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną orzeczeniem sądowym tylko wtedy, gdy sąd naruszył prawo w sposób oczywisty, a zatem gdy naruszenie jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy prawniczej, a naruszony przepis był jasny i precyzyjny w swej treści. W przypadku wykonywania władzy dyskrecyjnej niezbędny jest bowiem pewien margines błędu, którego popełnienie nie może rodzić odpowiedzialności odszkodowawczej państwa.”

„Wybór jednej z możliwych interpretacji przepisów prawa, choćby okazała się ona nieprawidłowa, nie oznacza niezgodności orzeczenia z prawem, rodzącej odpowiedzialność odszkodowawczą Państwa.” – tak wyrok SN z 24 lipca 2006 r. (I BP 1/2006, LexisNexis nr 1519024, OSNP 2007, nr 15-16, poz. 216).

Z kolei w wyroku z dnia 13 czerwca 2013 r. (V CSK 328/2012, Lexis.pl nr 8022673) Sąd Najwyższy stwierdził, że „Kategoria „bezprawności judykacyjnej” z art. 417⁽¹⁾ § 2 jest węższa od bezprawności z art. 417 § 1, która obejmuje każdą obiektywną sprzeczność działania bądź zaniechania władzy publicznej z przepisami prawa. Względ na specyfikę władzy sądowniczej obdarzonej w atrybut niezawisłości sędziowskiej sprzeciwia się przyjęciu, że każde obiektywnie niezgodne z prawem orzeczenie, niezależnie od stopnia tej niezgodności, stanowi działanie, które może być źródłem odpowiedzialności Skarbu Państwa.”

W doktrynie – Komentarz do art. 417¹ k.c., Grzegorz Karaszewski, e-LEX, teza 2 - wskazuje się, że „We wszystkich deliktach władzy publicznej regulowanych w art. 417¹ bezprawność musi być pojmowana w jej znaczeniu wąskim, jako niezgodność z przepisami prawa powszechnie obowiązującego. Niedopuszczalne jest bowiem badanie zgodności z zasadami współżycia społecznego wydania lub niewydania aktu normatywnego albo wydania lub niewydania orzeczenia i decyzji. Teza przeciwna oznaczałaby aprobatę odrębnej kontroli aktów stanowienia i stosowania prawa z perspektywy norm moralnych, co w oczywisty sposób podważałoby pewność prawa.”

W tym kontekście nie sposób zarzucić takiej oczywistej niezgodności z prawem orzeczeniu SO w Poznaniu z dnia 10 stycznia 2017 r.

Sąd II instancji rozpoznając zażalenie powódki na postanowienie Sądu Rejonowego w Obornikach stwierdzającego wygaśnięcie skutków przybicia nieruchomości i utratę rękojmi oparł się na innych ustaleniach niż Sąd I instancji. Przede wszystkim bowiem uznał, że skarżąca nie wykazała, by przysługiwała jej jakakolwiek wierzytelność podlegająca, w trybie art. 968 § 1 k.p.c., zaliczeniu na poczet ceny nabycia i w tym zakresie powołał się na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 8 października 2015 r. (III CZP 55/15).

Kwestia zastosowania art. 968 § 1 k.p.c. budzi wątpliwości w orzecznictwie i doktrynie prawa i już chociażby z tego względu nie można stwierdzić, że orzeczenie Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 10 stycznia 2017 r. jest orzeczeniem niewątpliwie sprzecznym z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo wydanym w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa.

Jak stanowi art. 968 § 1 k.p.c., nabywca może zaliczyć na poczet ceny własną wierzytelność lub jej część, jeżeli znajduje ona pokrycie w cenie nabycia.

W literaturze przedmiotu wskazuje się, wniosek o zaliczenie na poczet ceny własnej wierzytelności musi być złożony do sądu w terminie ustawowym do uiszczenia reszty ceny i wniosek składa się na piśmie albo do protokołu. Nabywca musi przy tym wykazać, iż przysługuje mu wobec dłużnika wymagana wierzytelność, dokumentem, który stanowi podstawę do wzięcia udziału w podziale sumy uzyskanej z egzekucji. Jedynie wierzyciel egzekwujący lub wierzyciel, którego prawo zostało ujawnione w opisie i oszacowaniu (np. wierzyciel hipoteczny), nie musi wykazywać przysługującej mu wierzytelności. Zaliczeniu na poczet ceny nabycia podlega wierzytelność w takiej wysokości, w jakiej, w hipotetycznie sporządzonym planie podziału, przypadłaby z jej tytułu wierzycielowi kwota sumy podlegającej podziałowi, przy uwzględnieniu znanych na ten dzień wierzytelności wierzycieli oraz praw osób stwierdzonych w opisie i oszacowaniu bądź też takich, które zostały zgłoszone na 3 dni przed terminem licytacji (Komentarz do art. 968 k.p.c., Andrzej Adamczuk, e-LEX).

W sprawie nie budziło wątpliwości, że powódka nie legitymuje się tytułem wykonawczym uprawniającym do egzekucji wierzytelności powódki względem A. S. na kwotę 4.341.151,34 zł, a tym samym nie była wierzycielem egzekwującym.

Sąd odwoławczy rozpoznając zażalenie powódki miał na względzie, że w protokole opisu i oszacowania nieruchomości, sporządzonym w dniu 3 listopada 2015 r. Komornik w pkt 7 wskazał, że „zgłoszono prawa do nieruchomości wierzytelność zabezpieczona hipotecznie na rzecz (...) sp. z o.o. sp. j. z siedzibą w S. w wysokości 4.341.151,34 zł”, jednakże uznał, że na gruncie obowiązujących przepisów prawa powyższa wzmianka była niewystarczająca dla skorzystania z instytucji przewidzianej w art. 968 § 1 k.p.c. dzielając stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 8 października 2015 r. (III CZP 55/15).

W uchwale tej Sąd Najwyższy stwierdził, że „Wierzytelność nabywcy licytacyjnego zabezpieczona na nieruchomości dłużnika hipoteką ujawnioną w opisie i oszacowaniu, przedstawiona do zaliczenia na poczet ceny nabycia nieruchomości, powinna być stwierdzona tytułem wykonawczym (art. 968 § 1 w związku z art. 1036 § 2 k.p.c.). Dotyczy to także wierzytelności zabezpieczonej hipoteką zwykłą powstałą przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 26 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 131, poz. 1075), jeżeli postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte po tej dacie (art. 13 ust. 1 powyższej ustawy).”.

Wobec takiej wykładni zaprezentowanej przez Sąd Najwyższy w odniesieniu do wierzytelności nabywcy ujawnionej w opisie i oszacowaniu nie sposób zarzucić Sądowi Okręgowemu w Poznaniu by w sposób rażąco naruszył przepisy prawa.

Dodać jedynie można, że okoliczność, że w sprawie egzekucyjnej komornik wskazał w opisie i oszacowaniu hipotekę na rzecz powódki wynikała z faktu, że egzekucja była prowadzona na wniosek wierzycieli działających na podstawie

wyroku ze skargi paulińskiej w warunkach swoistej fikcji prawnej, o której jasno pisał Sąd Apelacyjny w Poznaniu oddalając apelację (...) sp. z o.o. s.j. w sprawie IX GC 578/10/5 Sądu Okręgowego w Poznaniu. Uwzględnienie roszczenia z art. 527 k.c. nie powoduje bowiem stwierdzenia, że wierzytelność rzeczywiście istnieje w „normalnym” toku czyli poza fikcją ustanowioną uwzględnieniem skargi paulińskiej.

Istotnie powódka w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy nie mogła uzyskać tytułu wykonawczego skoro doszło do konfuzji i wygaśnięcia hipoteki. Niemniej jednak pełnomocnik powódki traci z pola widzenia fakt, że to na skutek czynności powódki z dnia 29 września 2009 r., kiedy przejęła w zamian za dług własność nieruchomości, doszło do wygaśnięcia hipoteki, a wyrok uwzględniający skargę paulińską nie powoduje cofnięcia skutków czynności, a jedynie daje podstawę do prowadzenia egzekucji z nieruchomości, która wyszła z majątku dłużnika i to obecnie majątku (...) sp.z o.o. s.j., na rzecz której powódka zbyła nieruchomość.

Twierdzenie powódki, że przed dokonaniem czynności uznanej za bezskuteczną wierzyciel nie miał potrzeby uzyskiwania tytułu wykonawczego, gdyż porozumiał się z dłużnikiem co do zapłaty długu dobrowolnie, jakkolwiek jest prawdziwe, to jest i nieskuteczne wobec dalszych okoliczności faktycznych, które zaistniały co do wierzytelności. Chodzi tu o umowę z dnia 29 września 2009 r., na podstawie której A. S. przejął dług A. i M. S. w stosunku do powódki i w celu umorzenia zobowiązania, polegającego na uiszczeniu przez A. S. na rzecz powódki kwoty 4.341.151.34 zł, zobowiązał się przenieść na rzecz spółki (...) sp. o.o. SKA z siedzibą w S. prawo własności nieruchomości zabudowanej, dla której Sąd Rejonowy w Obornikach prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) i tym samym aktem notarialnym przeniósł na rzecz powódki prawo własności tej nieruchomości.

Wskazać przy tym trzeba, że gdyby powódka nie przejęła nieruchomości byłaby nadal wierzycielem hipotecznym i mogłaby uzyskać tytuł wykonawczy. Tymczasem powódka zbyła odpłatnie na rzecz (...) sp. z o.o. s.j. nieruchomość. Gdyby nie zbyła nieruchomości, byłaby nadal właścicielką nieruchomości, ale musiałaby znosić egzekucję wierzycieli, a dług powódki i tak by nie „odżył”. Co więcej zbycie nieruchomości (za 6.000.000 zł) spowodowało, że powódka niejako odzyskała swoją wierzytelność, którą miała względem A. S..

Podkreślenia wymaga, że orzeczenie Sądu Okręgowego w Poznaniu nie jawi się w żaden sposób jako niezgodne z prawem, a przeciwnie jako odpowiadające prawu zważywszy, że powódka, która otrzymała skuteczne wezwanie do zapłaty w dniu 24 maja 2016 r. na skutek tego wezwania nie zapłaciła ani reszty ceny nabycia ani kwoty 858.360,53 zł, którą określił Sąd Rejonowy uznając uprawnienie powódki do skorzystania z instytucji wskazanej w art. 968 § 1 k.p.c., przy uwzględnieniu art. 1025 k.p.c.

W ocenie Sądu rozpoznającego niniejszą sprawę, stwierdzenie wygaśnięcia skutków przybicia nieruchomości i utratę rękojmi było zatem jak najbardziej uprawnione, a tym samym Sąd rozpoznający niniejszą sprawę nie dopatrył się niezgodnego z prawem działania Sądu Okręgowego w Poznaniu wydającego postanowienie z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie II Cz 1658/16.

Wobec powyższego zarzuty powódki, że wezwanie do zapłaty pozostałej części ceny nabycia nieruchomości, wysłane bezpośrednio na adres nabywcy, a nie ustanowionego pełnomocnika oraz brak pouczenia o skutkach nie dokonania zapłaty należności (stwierdzenie utraty rękojmi) było nieprawidłowe, nie miały zasadniczego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy przez Sąd Okręgowy w Poznaniu sprawy na skutek zażalenia powódki na postanowienie Sądu Rejonowego w Obornikach z dnia 12 września 2016 r. wydane w sprawie I Co 1070/15.

W tym stanie rzeczy Sąd, w braku podstaw z art. 424^{1b} k.p.c., roszczenie powódki w pkt 1 wyroku oddalił.

Mając na względzie wynik procesu Sąd na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. oraz art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U.2016.2261) i § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804 ze zm.) w pkt 2 wyroku zasądził od powódki na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej 10.800 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

/-/ SSO Magdalena Ławrynowicz